چەمکە بکوژەکانی تاك … ئەرسەلان مەحمود

-1-

لەنێوان چەمك و چەکە بکوژەکاندا، جیاوازییەك ئەگەر هەبێ، لەشێوازی کوشتنەکەدایە، ئەگەر نا لەواقیعدا هەڵگری یەك ئامانجن، ئەویش تێکدانی ژینگەو مرۆڤ کوشتنە. زۆرن ئەو چەك و چەمکە کۆکوژو ڕستکراوانەی ملیۆنەها مرۆڤ لەژێریاندا، بوونەتە قوربانی و قەر□ بروت.
"بەرژەوەندی گشت"ی، وەك یەکێك لەم چەك و دەستەواژە بکوژانەی مرۆڤ وەك تاك و، میحوەری ئەم باسەی ئەمجارەی ئێمە بەدیاریکراوی، هەرچەندە دوراییە مێژوییەکەی لەئەدەبیاتی سیاسیدا، دەگەڕێتەوە سەردەمی سەرڵهدانی دەوڵەت نەتەوە، بەڵام تا ئێستایش بازاڕو هەژمونگەرایی خۆی، تایبەت لەناو گەلانی خۆرهەڵات و میللەتانی لەمەڕ خۆماندا، نەك هەر لەدەست نەداوە، تا دێ بەڕمێنتر دەبێت.

هەستیار نەبوونی تاك، لەهەمبەر هێزە بکوژە شاراوەییەکەی ئەم چەمکە، ڕاستییەکەی نامۆیی نیە لەبەرگوێکەوتندا، بەڵکە ناهۆشمەندییە لەپژانە واتاگەرییەکەیدا.
بەدڵنیایییەوە، زۆر وتنەوەی ئەم چەمکە لەوتاردانی سیاسیەکان و بانگەوازی دەستەجەمعیگەراییدا، وایکردوە کەسێك نەمابێ دورو نزیك ئاشنای ئەو چەمکە نەبووبێت، بەڵام لەواتا_ناوەرۆکدا، وەها هەستیاری و هۆشمەندییەك نا ڕون و زۆریش سیحراوی و تەمومژاوییە.
ئەمە تۆمەتبارکردنێك نیە بێمروەتانەو ناناگایانە، فەرموو با بەیەکەوە ئەمە ڕو نیبکەینەوە:

ئێستا وا ئەژمار بکەو بهێنە پێش چاوی خۆت، بەیەکەوە گفتووگۆمانە: تۆ وەك تاکێك، ئایا هەرگیز پرسیاری ئەوەت لەخۆتکردوە ئاخۆ خودی "بەرژەوەندی" چیەو لەچیدایە؟ ئایا دەزانی مەبەست لە"گشت"و، "گشتاندنی بەرژەوەندی"، پاڵنەرەکە چیەو بۆچیە؟ باشە هەرگیز دەردەشەی ئەوەتکردوە لەخۆتدا، ئاخۆ ئەوەی دەبێت دەستنیشانی"بەرژەوەندی"و سیاغەی"بەرژەوەندی"یەکان بکات، وەك ماف، وەك ئەرك، ئەو شتە، یا ئەو کەسە دەبێت کێبێت؟ یەکە پێکهاتن□ر□ بن□□□تیی□کەی کۆمەڵگەی مرۆیی،"بەمانا مەدەنی و م□□□□ک□ی" کێیە؟ مرۆڤە وەك تاك، یا یەکە دەستە جەمعییەکە؟ یا بەنمونە کاتێك دەگوترێت: سازانی نیشتمانی لەبەرژەوەندی گشتیدایە.

بەهای ئەو سازانە لەچیدایە؟ لەسازشکاری یەکە دەستە جەمعییەکاندا بەخاتری ماف و ئازادییەکانی تاك یا لەسەر لەماف و ئازادییەکانی تاك بەخاتری یەکە دەستە جەمعییەکە؟ هەر بەڕاست بەدەنگبوونی تاك لەهەمبەر پرسە چارەنووسسازەکاندا، سازشکردنی لەسەر ماف و ئازادییە فەردییەکان، لە بەرژەوەندی گشتیدایە؟ یا بە پێچەوانەوە، بەرژەوەندییە گشتییەکە لەدەنگ و هاتنە سەر هەست و جوڵانی تاکدایە؟

ڕاستییەکەی، پێگەو ڕۆڵە بنەڕەتییەکەی تاك لە بەرژەوەندی گشتیدا، ونە. چونکە ئەوەی ئەو بەرژەوەندییە گشتییە سیاغەو دیاریدەکات، لەبنەمادا تاك نییە، لەبوعدە کۆمەڵایەتییەکەدا یەکە دەستەجەمییەکەو، لەڕوانینە سیاسییەکیشدا حکومەت یا دەوڵەتە. کاتێك دەگوترێت" بەرژەوەندی گشت" واتا تاکەکانی کۆمەڵگە، دەبێ یەك ئاڕاستەو، یەك میکانیزم و، یەك ئامانجیان هەبێت، بەدیهێنەری ئەو ئامانجەیش، تەنهاو تەنها " یەکە دەستەجەمعیەکە یا دەوڵەت & حکومەت"ـە، بەڵام ئایا وەها بڕیاردانێك بەبێ گەڕانەوە بۆ تاك، دروستە؟ ئەمە بەڕەهاییەوە زەوتکردنی ماف و ئازادی تاك نییە؟ ئایا دەوڵەت و حکومەت لەبنەمادا، یانی مرۆڤ؟ ئایا مافی وەها ڕەها لەخاوەندارێتیکردندا، زەوتکردنی مافەکانی مرۆڤ و ئازادی تاك نییە وەك یەکە پێکهێنەرەکەی کۆمەڵگە لەبنەڕەتدا؟ مەگەر دواجار هەر هیچ نەبێت تەتەڵەی تایتەڵەکە، لەهەڵسەنگاندنی بەرژەوەندییەکان و بەهای ئەو بەرژەوەندییە گشتیانەدا، ماف و ئەرکی تاك نییە؟
لەفەلسەفەی ئازادیخوازیدا، تەنها تاکەکان مافی ئەوەیان هەیە، بەرژەوەندی و ئامانجەکانیان، دەستنیشانبکەن و، چۆنیەتی دەستەبەرکردنیشیان هەڵبژێرن، نەك بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە، دەسەڵات" بەمانا کۆمەڵایەتی و سیاسییەکەی" ئەم چەمکە وەك ئامرازێك بەکار بەرێت تا لەو ڕێگەیەوە ئەو ماف و ئازادییە لەتاك بستێنێت.

مێژوی کورد، تایبەتیش لەم دو دەیەی ڕابردویدا، بەدیاریکراویش لەم بەشە ڕزگارکراوەیدا، تەژییە لەوەها گشتاندن و خەساندنی ماف و ئازادی تاکەکانی، تەنانەت هەر کەسێك دەرچووبێ لەوەها بانگەوازو تەبلیغاتێك، بەدژە کوردو، دژە نەتەوەو، دژە نیشتمان و، خیانەتکارو، بەرژەوەندیگەراو، خۆپەسندو، خۆبەزۆرزان و، سەدەها لەناوو ناتۆرەی تری پڕوو پووچ، ئەژمارو پێناسەو تۆمەتبارو لەقەڵەم دراوە!

ئێمە پارلەمانمان هەیە، بەڵام بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە، پێك دەخرێت، حکومەتمان هەیە، بەڵام بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە ئەتك

دەکرێت، دامەزراوەی دادوەریمان هەیە، ماچێك بەلادان لەئاداب و بەرژەوەندییە گشتییەکە ئەژمار دەکات، بەڵام بێدەنگبوونی خۆیی و بێدەنگکردنی تاك لەبەرامبەر فەرهوتکردنی سەرخان و ژێرخانی نیشتمانی و بەهەدەردانی سەرمایی مرۆیی، لەبەرژەوەندی گشتیدا دەبینێت!

ئەگەرچی هەڵبژاردنی پاڕلمان، هەڵبژاردنی بەرژەوەندی گشتینییە، لەڕاستیدا ئەوە هەڵبژاردنی دامەزراوەی یاسادانان و چاودێرییە، دامەزراندنی حکومەت، دامەزراندنی دامەزراوەی بەیادانی بەرژەوەندی گشتینیە، لەبنەمادا ئەوە دامەزراندنی ئامرازی جێبەجێکردنە، مافی ئەوەیان نییە لەبری تاك سیاغەی بەرژەوەندی بکەن و بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە بڕیار بدەن، بەرژەوەندی گشتی ڕای گشتی دەبێ سیاغەی بکاو بیکاتە بژاردەو بەربژێری خۆی.

هەڵگرساندنی جەنگەکان، پشتکردنە میللەتکەت و ڕوکردنە بێگانەکان، زەوتکردنی ئازادییە فەردییەکان، لەکوێی بەرژەوەندییە گشتییەکاندان؟ بەشینەوەی فەلسەفەی مشەخۆری و شەڕخۆری، لەهەڵبژاردن بەبەها تر کردنی دەنگدەر، بەحزبیکردنی کۆمەڵگەی مرۆیی، تاك ڕەهەندگەرایی لەبڕیاردان و دەرکردنی ڕاسپاردە هەستیارەکاندا، بەحەوت پشت ناچنەوە سەر ئەو چەمکە ڕستکراوەو فڕیان بەسەر بەرژەوەندییە گشتییەکانەوە نییە، بەرژەوەندی گشت مافەکە مەدەنی و فەردی.

هەموو ئەو هێزو دەسەڵاتە حکومی و هەمەکیانەی بەناوی بەرژەوەندی گشتییەوە بانگەوازو بریار ئەدەن، لەبنەمادا شمولی و دژی بەرژەوەندی گشتین، ئەمە دەبێ بەیاسا ڕێکبخرێت، لەوەیش بەولاوە دەبێ لەچوارچێوەی دەستورو سیستەمێکدا ئەوپەڕی دیمۆکراس، نووسرابێ و، پەسەندکرابێ و جێگر کرابێت.

تێبینی: ئەگەر ژیان بوار بدا، زنجیرە وتارێکی ترمان سەبارەت بە” چەمکە بکوژەکان ” بڵاودەکەینەوە.